



НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ХІМІЇ ГОРЮЧИХ КОПАЛИН
ІНСТИТУТУ ФІЗИКО-ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ І ВУГЛЕХІМІЇ
ІМ. Л. М. ЛИТВИНЕНКА**

УХВАЛЕНО

Рішення Вченої ради Відділення фізико-хімії
горючих копалин Інституту фізико-
органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М.
Литвиненка НАН України
(протокол № 17 від 27. 12. 2016 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
Відділення фізико-хімії горючих копалин
Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії
Л. М. Литвиненка НАН України
к. х. н., с. н. с.



Г. Г. МІДЯНА

«28» грудня 2016 р.

М. П.

**КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ХІМІЇ ГОРЮЧИХ КОПАЛИН
ІНСТИТУТУ ФІЗИКО-ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ І ВУГЛЕХІМІЇ
ІМ. Л. М. ЛИТВИНЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

(В Концепції сформульовані основні положення Стратегії розвитку наукової діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України та визначені пріоритети і напрямки удосконалення системи науково-дослідної діяльності Установи. Концепція орієнтована на реалізацію якісних показників діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України за такими напрямками:

– науковий потенціал Установи (публікації та індекси цитування), розвиток сучасних фундаментальних та прикладних напрямків;

- комерціалізація наукових розробок;
- міжнародне наукове співробітництво;
- забезпечення науковими кадрами;
- взаємодія з освітянською галуззю;
- матеріально-технічна база дослідних лабораторій.

Активізація наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України обумовлена реальною участю Установи в процесах модернізації проведення досліджень та підвищення рівня фундаментальних і прикладних досліджень, посилення їх міждисциплінарного характеру, подальшого розвитку конкурсних і програмно-цілевих засад планування науково-дослідних робіт, а це потребує створення нової Концепції наукової роботи. Концепція націлена на забезпечення лідерства Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України при реалізації актуальних і пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки в галузі фізико-хімії окислювальних і полімеризаційних радикальних процесів, біотехнології, нанохімії і нанотехнологій, екології з метою одержання нових та поглиблення наявних фундаментальних знань в області природничих, технічних, суспільних наук, підготовки пропозицій щодо їх використання, підвищення внеску Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в технологічну модернізацію економіки України через розвиток на сучасному рівні науково-дослідної та інноваційної діяльності).

м. Львів – 2016

ВСТУП

Результати діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України впродовж більш ніж 30 років його існування засвідчують високу ефективність академічної системи організації науки. Переваги такої системи полягають у здатності започатковувати та розвивати наукові школи, забезпечувати високий рівень досліджень, організовувати між-дисциплінарні дослідження комплексних фундаментальних та науково–технічних проблем, здійснювати обґрунтовану і незалежну від відомчих або корпоративних інтересів наукову експертизу, готувати висококваліфіковані наукові кадри.

Характерною особливістю, притаманною Відділенню ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, стала орієнтація на цілеспрямовані фундаментальні дослідження, на створення на основі їх результатів прогресивних прикладних розробок і технологій, на розвиток різноманітних форм зв'язків науки з виробництвом.

Незважаючи на значні втрати під час економічних криз останніх десятиліть, Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в основному зберегло свій творчий потенціал та позиції відомої в Україні та за її межами, а також єдиної в Західному регіоні академічної установи хімічного спрямування, і є фактично діючою організаційною структурою, що має повний цикл функціональних можливостей у науковій сфері. Цьому сприяло те, що роботу з вдосконалення та підвищення ефективності своєї діяльності в нових соціально–економічних умовах Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України проводило на постійній основі та регулярно виконувало відповідні програмні документи, розроблені Національною академією наук України (1995 р. – програма реформування НАН України; 2005 р. – заходи з підвищення ефективності діяльності НАН України).

Реалізація цієї Концепції покликана сприяти зростанню ролі вітчизняної науки як важливого чинника модернізації країни, збільшенню внеску Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України у забезпечення ефективного економічного і соціального розвитку країни шляхом:

- підвищення рівня виконання фундаментальних і прикладних досліджень, посилення їх міждисциплінарного характеру, подальшого розвитку конкурсних і програмно–цільових засад планування науково–дослідних робіт;
- активізації досліджень і розробок, спрямованих на підвищення наукоємності та конкурентоспроможності;
- зміцнення кадрового потенціалу, підтримки наукових шкіл, залучення до роботи у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України талановитої молоді.

ЗАГАЛЬНІ ДАНІ

ПРО ВІДДІЛЕННЯ ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. ЛИТВИНЕНКА НАН УКРАЇНИ, ЙОГО СТРУКТУРУ ТА ОСНОВНІ СТАТУТНІ ЗАВДАННЯ

Відділення фізико–хімії горючих копалин Інституту фізико–органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка Національної академії наук створене на базі Відділу хімії окислювальних процесів Інституту геології і геохімії горючих копалин АН УРСР відповідно до постанов Президії АН УРСР № 327 від 10. 09. 1986 р. та № 371–Б від 24. 10. 1986 р., перепідпорядковане Інституту фізико–органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України відповідно до Постанови Президії НАН України № 296 від 03. 11. 2004 р. і є державною бюджетною неприбутковою науковою установою, що заснована на державній власності.

Статус. Відділення фізико–хімії горючих копалин Інституту фізико–органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка Національної академії наук діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову і науково–технічну діяльність», Статуту Національної академії наук України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України, нормативних актів Президії НАН України, Відділення хімії НАН України, інших актів законодавства та Статуту Установи. Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України створене та діє з метою проведення наукових досліджень, спрямованих на отримання та використання нових знань в галузі хімії, біотехнології, екології, доведення наукових і науково–технічних знань до стадії практичного використання, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних і науково–технічних потреб та інноваційного розвитку країни. Для Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України наукова та науково–технічна діяльність є основною.

Основними статутними завданнями Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є:

1. Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з актуальних і пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки в галузі фізико–хімії окислювальних і полімеризаційних радикальних процесів, біотехнології та екології з метою одержання нових та поглиблення наявних фундаментальних знань в області природничих, технічних, суспільних наук, підготовки пропозицій щодо їх використання.

2. Проведення наукових досліджень за основними науковими напрямками Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України:

– дослідження радикальної полімеризації в гетерогенних системах, реакційної здатності та будови полімерних міжфазних шарів, створення нових композиційних матеріалів та дослідження їх властивостей;

– дослідження направлених процесів формування наноматеріалів та нових функціональних наносистем;

– дослідження в галузі реакційної здатності, кінетики і механізму хімічних процесів окислення органічної сировини;

– дослідження біотехнологічних процесів синтезу нових екологічно безпечних речовин та їх функціональних властивостей;

– розроблення наукових основ комплексного екологічного моніторингу та методології відновлення техногенно зміненого довкілля в районах нафтовидобутку.

3. Проведення науково–технічних (експериментальних) розробок, що базуються на наукових знаннях, отриманих в результаті наукових досліджень чи практичного досвіду, з метою доведення таких знань до стадії практичного використання.

4. Надання науково–технічних послуг.

5. Проведення наукової і науково–технічної експертизи.

6. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через магістратуру, аспірантуру.

7. Забезпечення високої якості наукових досліджень і науково–технічних (експериментальних) розробок, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу та соціальний захист працівників Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

8. Збереження і розвиток наукової інфраструктури.

9. Інформування широкої громадськості про результати своєї діяльності.

Структура. Структуру Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України розробляє дирекція, її розглядає Вчена рада та затверджує Відділення хімії НАН України. Основною структурною одиницею Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є науковий підрозділ, основним завданням якого є провадження наукової, науково–технічної або науково–організаційної діяльності, у штаті якого посади наукових працівників становлять не менш як 50 відсотків. Структурними підрозділами Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є науково–дослідні відділи, лабораторії, а також управлінські та науково–допоміжні підрозділи і служби. У Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України можуть створюватись філії і наукові відділення на правах структурного підрозділу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, конструкторські, технологічні і проектні бюро, дослідні виробництва, а

також інші структурні підрозділи без прав юридичної особи, що діють за положеннями, затвердженими наказом керівника після погодження з вченою радою Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

Для безпосереднього впровадження у виробництво та / або практичного використання на підприємствах і в установах науково-технічного результату (результатів) при Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України можуть діяти виробничо-орієнтовані наукові установи НАН України, підприємства та організації з правами юридичної особи, які створюються за рішенням Президії НАН України і діють на підставі статуту, який затверджується та реєструється у встановленому в НАН України порядку.

З метою підтримки та розвитку фундаментальних досліджень на світовому рівні, нових перспективних міждисциплінарних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, координації спільної діяльності та ефективного використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів за визначеним науковим напрямом наукова група Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України може входити до державної ключової лабораторії, як об'єднання наукових груп наукових установ та університетів, інших вищих навчальних закладів, на основі договору про спільну наукову діяльність у порядку, визначеному законом.

Кадри. Загальна кількість працюючих у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України станом на 31. 12. 2020 р. складає 41 чол., в тому числі 34 наукових співробітників. Серед них 5 докторів наук та 22 кандидати наук. Середній вік наукових працівників становить 47 років, докторів наук – 68 років, кандидатів наук – 48 років.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Концепція розвитку науково-дослідної діяльності (далі – Концепція) Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є основою для розроблення поточних планів наукових досліджень, організації науково-дослідної діяльності, розробки довготривалої перспективи наукової діяльності наукових шкіл, підрозділів Установи на 2017 – 2021 роки.

Концепція визначає передумови, мету, принципи, завдання та механізми розвитку науково-дослідної діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України на період до 2025 року. Для цілей цієї Концепції вживаються терміни та визначення, прийняті в Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 16.01.2016 р. (Закон № 848) та Класифікаторі видів економічної діяльності (Наказ Держстандарту від 22. 10. 1996 р., № 441).

Наукові дослідження у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України проводяться у науково–дослідних лабораторіях Установи відповідно до їх спеціалізації, а також шляхом залучення практичних працівників ряду науково–дослідних установ Західного регіону.

Концепція спирається на:

- положення Конституції України, Національної доктрини розвитку освіти та науки, Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»), розпорядження Кабінету Міністрів України від 18. 07. 2007 р. № 548–р «Про складення концепції цільової державної програми «Наука в університетах» на 2008–2012 р. р.», Статуту Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, Статуту НАН України, Концепції розвитку НАН України 2014–2023 р. р. та інші нормативні акти і положення з питань діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України;

- наукові здобутки Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України за роки існування Установи;

- кращий вітчизняний і світовий досвід, провідні тенденції в розвитку наукової думки щодо підготовки фахівців, проведенні наукових досліджень для хімічної промисловості національної економіки;

- рішення Вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

Держава розглядає науку та її науковий потенціал як національне надбання, що визначає майбутнє країни, тому найважливішим державним завданням є підтримка розвитку науки. У світовій практиці вважається, що наука є найбільш ефективною сферою капіталовкладень, прибуток від яких становить 100–200 %, що є набагато вищим, аніж прибуток в інших галузях. Стратегія розвитку науки повинна керуватися не тільки сьогоденним баченням, але й передбачати тенденції зміни пріоритетів в глобальному сенсі. Так, сьогодні людство живе в епоху сталого розвитку інформаційних технологій, початок яких закладався ще в сорокові роки минулого століття. Зараз спостерігається їх бурхливий ріст. Еволюція інформаційних технологій та систем все більшою мірою визначається їх інтелектуалізацією. Впровадження інтелектуальних інформаційних технологій поширює коло задач, що вирішуються за допомогою комп’ютерних засобів, особливо в слабо структурованих предметних галузях, а також підвищує рівень інтелектуальної інформаційної підтримки сучасного фахівця. Тому, при розробці Концепції даний факт повинен бути визначальним, зростаючі можливості інформаційних технологій в повній мірі повинні використовуватися при постановці досліджень. Але, епоха інформаційних технологій мине, і з 2025 року прогнозується бурхливий ріст нанотехнологій. Епоха нано-

технологій була започаткована з приходом третього тисячоліття. Найбільш прогресивні університети світу вже два десятиліття займаються дослідженнями в області нанотехнологій. Лідерами з роботи і проведення досліджень в області нанотехнологій є США, країни ЄС, Китай, Індія та інші. Активно включилася в розвиток нанотехнологій і Росія. В світі сформувався і ринок нанопродуктів, розвивається напрямок з наноїжі. Стрімко зростає число гравців на цьому ринку. Впродовж останніх років відзначається поки що слабкий інтерес до нанотехнологій і в Україні. Для того, щоб не залишитися на узбіччі наукової дороги, необхідно оперативно шукати можливості для розвитку нанотехнологій і у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН країни, бути готовим до виконання різних державних наукових замовлень в цьому напрямку. Саме тому, раціональна і ефективна система проведення наукових досліджень, яка орієнтована на сучасні принципи використання інформаційних технологій, нанотехнологій є запорукою підготовки до умов ринку, до підвищення світового рейтингу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ НАУКОВО–ДОСЛІДНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВІДДІЛЕННЯ ФХГК ІНФОВ ІМ. Л. М. ЛИТВИНЕНКА НАН УКРАЇНИ

2.1. Реалізація статусу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України як державної наукової організації.

Статус Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України як державної наукової організації передбачає її роль в проведенні фундаментальних і прикладних наукових досліджень з актуальних і пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки в галузі фізико–хімії окислювальних і полімеризаційних радикальних процесів, біотехнології та екології з метою одержання нових та поглиблення наявних фундаментальних знань в області природничих, технічних, суспільних наук, підготовки пропозицій щодо їх використання.

З метою проведення наукових досліджень, спрямованих на отримання та використання нових знань в галузі хімії, біотехнології, екології, доведення наукових і науково–технічних знань до стадії практичного використання, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних і науково–технічних потреб та інноваційного розвитку країни Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України проводить наукові дослідження радикальної полімеризації в гетерогенних системах, реакційної здатності та будови полімерних міжфазних шарів, створення нових ком-

позиційних матеріалів та дослідження їх властивостей; дослідження направлених процесів формування наноматеріалів та нових функціональних наносистем; дослідження в галузі реакційної здатності, кінетики і механізму хімічних процесів окислення органічної сировини; дослідження біотехнологічних процесів синтезу нових екологічно безпечних речовин та їх функціональних властивостей; розроблення наукових основ комплексного екологічного моніторингу та методології відновлення техногенно зміненого довкілля в районах нафтовидобутку.

Результати досліджень науковців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України знаходять застосування при підготовці фундаментальних узагальнюючих прогнозних документів, наданих для використання владним структурам, зокрема щорічних національних доповідей з ключових проблем сучасної України.

2.2. Ефективність наукових досліджень, форми і методи їх організації.

Ефективність наукових досліджень поряд з кадровим, фінансовим і матеріально-технічним, інформаційним забезпеченням значною мірою визначається формами та методами їх організації. Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України відповідно до тез Концепції розвитку НАН України послідовно здійснює перехід від організації досліджень за принципом використання базового бюджетного фінансування до все більш широкого застосування програмно-цільових та конкурсних засад формування наукової тематики. Перехід до програмно-цільових та конкурсних засад відіграв позитивну роль у підвищенні ефективності міжнародного наукового співробітництва. Науковці Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України приймають участь у виконанні спільних проектів з паритетним з іноземними партнерами фінансуванням у рамках відповідних двосторонніх угод. Потребує подальшого розвитку організація міждисциплінарних досліджень, зокрема в рамках загальноакадемічних програм. Особлива увага повинна приділятися цілеспрямованим фундаментальним дослідженням, які орієнтовані на досягнення кардинальних технологічних рішень і результати яких можуть стати основою масштабних інноваційних проектів. Ефективність наукової діяльності визначається не тільки матеріальними та організаційними факторами, але й трудовою мотивацією вчених, їх прагненням до професійного зростання та наукової самореалізації. Тому надзвичайно важливим є стимулювання творчої активності вчених, застосування з цією метою наукометричних показників, які дозволяють об'єктивно визначати рівень, значимість, затребуваність наукових результатів. Одними з найпоширеніших таких показників є публікаційна активність та індекс цитувань вчених.

Тому завданнями Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є:

- підвищення рівня та актуальності наукових досліджень, отримання нових фундаментальних знань світового рівня та виконання актуальних прикладних досліджень, що сприятимуть соціально–економічному розвитку України;
- концентрація ресурсів на найбільш пріоритетних напрямках досліджень, зокрема міждисциплінарних;
- посилення публікаційної активності вчених, в першу чергу стосовно публікування наукових праць у міжнародних рейтингових виданнях.

Наукова, науково–технічна та інноваційна політика у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України здійснюється на основі наступних принципів:

- розвиток фундаментальної науки, концентрація ресурсів на пріоритетних напрямках наукових досліджень, на розробці та створенні принципово нових матеріалів, методів, теорій та іншої науково–технічної продукції в галузі хімії;
- підтримка провідних вчених, наукових шкіл, які забезпечують високий рівень наукових досліджень та освіти;
- поєднання наукового та освітнього процесів;
- формування наукової тематики на конкурсній основі;
- розвиток науково–технічної творчості молоді;
- підтримка в задачах комерціалізації наукових розробок;
- інтеграція в міжнародну наукову спільноту.

Колектив Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України вирішує наступні задачі:

- пріоритетний розвиток наукових досліджень, які удосконалюють науковий прогрес, впровадження нових технологій, удосконалення науково–методологічного забезпечення, поліпшення кваліфікації наукових кадрів;
- поєднання фундаментальних та прикладних досліджень із конкурентоспроможними розробками комерційного характеру;
- залучення додаткових позабюджетних коштів, розширення міжнародної інтеграції, залучення закордонних інвестицій.

В ході вирішення наведених задач забезпечується:

- розвиток інтеграції науки та освіти, підвищується ефективність взаємодії Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України з науковими закладами України, розширюються освітні функції аспірантури, удосконалюються методи планування та формування контингенту аспірантів;

– участь в науково–дослідних роботах усіх суб’єктів навчально–освітнього процесу: студентів, аспірантів, наукових співробітників;

– участь науковців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в Державних цільових програмах, наукових, науково–технічних, інноваційних програмах та конкурсах на рівні галузі, регіону, міжнародних грантах;

– розвиток партнерства з підприємствами та організаціями регіону;

– участь в реалізації науково–технічної політики на регіональному рівні;

– розширення участі науковців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в освітніх та наукових програмах, створення умов для надходження закордонних інвестицій в Установу.

Наукові дослідження у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України проводяться в рамках 2^{–х} наукових шкіл.

Водночас, хоча у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України і зберігся відповідний науковий потенціал, здатний ефективно продукувати результати світового рівня, науково–технічна та інноваційна сфера держави в цілому та Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, зокрема, не виконує належним чином роль джерела економічного зростання. Наукові результати знаходять обмежене застосування в економіці через низьку сприйнятливість підприємницького сектору до інновацій, а в науково–технічній та інноваційній сфері спостерігається тенденція втрати кадрів і погіршення матеріально–технічного забезпечення. Причинами виникнення такої ситуації є задовільне фінансування науково–технічної та інноваційної сфери; недостатня ефективність системи бюджетного фінансування досліджень та розробок, в тому числі і у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України; законодавчі обмеження, що ускладнюють комерціалізацію результатів наукових досліджень; відсутність економічних стимулів у суб’єктів господарської діяльності до здійснення технологічної модернізації шляхом запровадження нових науково–технічних розробок; незадовільне мотивування та стимулювання науковців у пошуку партнерів у виробничій сфері та використанні нових ефективних методів співпраці; недоліки в питаннях захисту, об’єктивного оцінювання та використання інтелектуальної власності, створеної за державні кошти.

Тому завданнями Установи на даному етапі є:

– спрямування науково–технічного потенціалу на забезпечення реальних потреб інноваційного розвитку економіки України та організацію виробництва високотехнологічних товарів і послуг;

– пошук і запровадження нових організаційних форм та механізмів тіснішої взаємодії з галузевими міністерствами, крупними фінансово–промисловими та виробничими структурами, зокрема на засадах державно–приватного партнерства, на загальнодержавному та регіональному рівнях;

– налагодження маркетингових і патентних досліджень, необхідних для ефективної комерціалізації наукових результатів, розвиток діяльності підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України;

– збільшення частки наукових досліджень, розробки в результаті виконання яких впроваджені на підприємствах, установах та організаціях.

Заходи для реалізації поставлених завдань:

1. Забезпечити подальший розвиток наукових досліджень, результати яких мають перспективи широкого впровадження у практику (з урахуванням наявного попиту, реальної зацікавленості виробництва та можливості імпортозаміщення), в т. ч. шляхом участі у виконанні державних цільових програм і державного замовлення, проведення конкурсів науково–технічних проектів інноваційної спрямованості.

2. Визначати основні напрями розвитку інноваційної діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України та відповідні інноваційні пріоритети та враховувати їх при оцінюванні поданих проектів і формуванні тематики досліджень.

3. Забезпечити формування тематики прикладних досліджень з урахуванням їх відповідності пріоритетним напрямам інноваційної діяльності. При формуванні програмно–цільової тематики пріоритет надавати цільовим прикладним програмам та проектам, результати яких найбільш перспективні для комерціалізації.

У структурі Національної академії наук України діє Західний науковий центр, який за своїм статусом є міжвідомчою науково–координаційною установою подвійного підпорядкування – НАН України та МОН України. Основним завданням такого центру є взаємодія з регіональними органами управління для наукового забезпечення розв’язання актуальних проблем соціально–економічного розвитку відповідних областей (зокрема, Львівської) України шляхом залучення до цієї справи науковців і фахівців незалежно від їх відомчого підпорядкування. Пріоритет належить комплексним проблемам, опрацювання яких потребує об’єднання зусиль учених і фахівців різної спеціалізації. Це, насамперед, проблеми ефективного функціонування характерних для регіону галузей господарського комплексу, енерго– та ресурсозбереження, екології, інформатизації, культурного розвитку. На засіданнях рад центрів за участю відповідальних працівників місцевої влади,

представників бізнесу та виробничої сфери розглядається значна кількість важливих для регіонів питань. Зокрема, Західним науковим центром розглядаються питання забезпечення надійної роботи нафтогазотранспортної системи України, проблеми визначення ресурсу нафто– та газопромислового обладнання. Такий центр безпосередньо сприяє розвитку інноваційної діяльності у Львівській області, здійснюючи науково–методичний супровід розроблених за його участю обласних програм інноваційного розвитку, а також шляхом створення елементів інноваційної інфраструктури (бази даних інноваційних пропозицій, тощо). Виконується значний обсяг експертних досліджень, організовується низка конференцій та семінарів з актуальних питань подальшого соціально–економічного розвитку регіону. Співпраця Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України із Західним науковим центром НАН і МОН України в плані інноваційної діяльності є вагомим. Щорічно Відділенням ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України готуються і подаються на розгляд до Західного наукового центру НАН і МОН України пропозиції щодо розгляду важливих питань на засіданнях Ради та виконкому Ради ЗНЦ, проведення спільних науково–організаційних заходів з метою включення їх до плану роботи Західного наукового центру, а також надаються щорічні звіти про діяльність Установи.

Таким чином, науково–дослідна та інноваційна діяльність планується, постійно вдосконалюється із врахуванням нових задач, що визначає час. Є підстави стверджувати, що у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України створено необхідні умови для реалізації запропонованої Концепції розвитку наукової та інноваційної діяльності Установи.

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основною метою розвитку науково–дослідної діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є підвищення функціональних, кваліфікаційних параметрів наукового персоналу шляхом постійного поглиблення нерозривного зв'язку передових методів навчання та наукових досліджень для забезпечення повноправної участі Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в підйомі економічного потенціалу Держави, входження до сучасного освітнього та наукового простору.

Концептуальними завданнями науково–дослідної діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України на перспективу будуть:

- ♦ реалізація державної політики в галузі науково–дослідної діяльності та концептуальних завдань щодо формування наукової сфери України;

♦ організація науково–дослідної діяльності у поєднанні з державними стандартами вищої освіти та професійної підготовки, орієнтованої на специфіку хімічної промисловості та виробництва;

♦ проведення прикладних і фундаментальних наукових досліджень і розробок, спрямованих на вирішення народногосподарських завдань, визначених як пріоритетні для економіки України, підготовку наукової, навчально–методичної літератури для інноваційного розвитку фахової освіти;

♦ запровадження та дотримання сучасних стандартів взаємодії Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України з суб'єктами господарювання щодо проведення прикладних наукових досліджень та впровадження їх результатів;

♦ організація актуальної за змістом, різноманітної за формами, сучасної за засобами, якісної за виконанням, доступної професійному навчанню аспірантської науково–дослідної діяльності;

♦ розширення наукового міжнародного співробітництва, спрямованого на інтеграцію Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в міжнародні науково–дослідні структури;

♦ постійний моніторинг потреб економіки регіону щодо напрямків наукової діяльності, контроль за ефективністю впроваджень та виробничих перевірок наукових розробок співробітників Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України;

♦ постійне пропагування результатів науково–дослідної роботи та науково–технологічних розробок Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України в засобах масової інформації, нарадах, симпозіумах, конференціях регіонального, загальнодержавного та міжнародного рівнів.

Концептуальними принципами, на яких ґрунтується науково–дослідна та інноваційна діяльність Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України на перспективу будуть:

- ♦ принципи безперервності, актуальності та інноваційності наукових досліджень;
- ♦ стратегічна спрямованість наукових досліджень на загальносвітові тенденції;
- ♦ відповідність тематик науково–дослідних робіт нагальним потребам економіки України;
- ♦ багатогранність, всебічність та практична направленість науково–дослідної роботи;
- ♦ логічна структурованість та системність наукових досліджень;

- ◆ комплексність наукових досліджень та отримуваних магістрантами, аспірантами, здобувачами професійних знань, умінь та навичок;
- ◆ динамічність процесу проведення наукових досліджень;
- ◆ широка апробація результатів наукових досліджень на різних рівнях;
- ◆ єдність навчального процесу і наукових досліджень та їх спрямованість на за забезпечення потреб практики.

4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Метою кадрової політики Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України на сучасному етапі є збереження та ефективне відтворення кадрового потенціалу Установи, дальший розвиток наукових шкіл, створення належних умов для успішної наукової праці, підготовки наукової молоді, оскільки після періоду відносної стабілізації та певного поліпшення основних показників кадрового потенціалу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, що припав на 2006 – 2015 роки, впродовж останніх двох–трьох років у цій сфері позначилися окремі негативні тенденції, зокрема різко скоротився прийом до аспірантури внаслідок недостатньої кількості претендентів, показником негативних явищ у сфері кадрового забезпечення наукових досліджень є посилення еміграційних настроїв серед науковців.

Успішне вирішення кадрових проблем можливе за наявності низки передумов, а зміцнення наукового потенціалу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України і підвищення рівня науково–дослідної діяльності відповідно до даної Концепції передбачає:

- ◆ активізацію наукової діяльності підрозділів Установи (відділу хімії окислювальних процесів та відділу хімії і біотехнології горючих копалин) як основних базових структурних підрозділів Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України з метою забезпечення підготовки науковців;
- ◆ залучення до проведення наукових досліджень фахівців з практичним досвідом наукової діяльності, які мають наукові ступені, а також науково–педагогічних кадрів з інших вищих навчальних закладів;
- ◆ надання дієвої допомоги працівникам Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України у підготовці та захисті дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук;

♦ економічні та соціальні гарантії щодо створення відповідних умов проведення науково–дослідної діяльності та підвищення професійної кваліфікації наукових працівників Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України;

♦ формування комплексної ефективної системи стимулювання наукових працівників, методичних інновацій, підготовки підручників і монографій (матеріальні і моральні заохочення, оптимізація фінансування стажувань у провідних українських та зарубіжних закладах освіти і наукових центрах);

♦ організацію ефективної діяльності наукових шкіл Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, розробки програм їх динамічного розвитку та розбудови, реструктуризацію напрямку науково–дослідної діяльності наукових шкіл за пріоритетними напрямками експериментального пошуку;

♦ активізацію науково–дослідної роботи молодих вчених та аспірантів шляхом підтримання наукового лідерства кращих молодих вчених, їх участі в роботі наукових шкіл.

Кадрова політика у сфері наукового забезпечення діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України буде базуватися на таких основних принципах:

- ♦ цілісність системи кадрового забезпечення;
- ♦ перспективність та випереджувальний характер, що ґрунтується на прогнозуванні кадрової ситуації;
- ♦ стимулювання наукової діяльності з метою збереження наукових кадрів;
- ♦ відповідальність структурних підрозділів Установи (відділу хімії окислювальних процесів та відділу хімії і біотехнології горючих копалин) за систему підготовки молодих науковців;
- ♦ відповідальність наукових керівників за науково–дослідну діяльність аспірантів з підготовки та захисту наукових робіт;
- ♦ чітке визначення критеріїв добору науково–дослідницького персоналу;
- ♦ наступність та оновлення наукових кадрів, оптимальне співвідношення наукового та науково–допоміжного персоналу;
- ♦ добір талановитої молоді, схильної до наукової діяльності, сприяння її підготовці;
- ♦ здійснення правового і соціального захисту науковців, який забезпечує законність та соціальну справедливість вирішення кадрових питань.

Наукові кадри для наукових шкіл Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України будуть поповнюватися за рахунок підготовки спеціалістів на базі Установи, а також шляхом залучення фахівців відповідного профілю з інших вузів та науково–дослідних установ. У Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України на перспек-

тиву буде створюватися інтегрована база даних про наукових працівників, їх наукових керівників та консультантів, а також теми наукових досліджень.

Науково–дослідна та інноваційна робота аспірантів та молодих вчених є найважливішим аспектом формування особистості майбутнього вченого та фахівця високої кваліфікації, слугує потужним засобом селективного відбору кадрів для підготовки молодих вчених, збереження і відновлення наукових шкіл. В плані організації науково–дослідної роботи аспірантів та молодих вчених концепція передбачає:

- організацію участі аспірантів та молодих вчених у наукових конференціях, форумах, семінарах, що проводяться в Україні та за кордоном;
- підтримку публікацій робіт аспірантів та молодих вчених у фахових наукових виданнях;
- налагодження співробітництва з науковими, громадськими організаціями молодих науковців інших установ НАН України;
- збір і розповсюдження інформації про фонди, що здійснюють грантову підтримку наукових досліджень аспірантів та молодих вчених;
- при виборі кандидатів на вступ до аспірантури слід обов’язково розглядати інформацію щодо кількості виступів студента на конференціях, наявності публікацій і патентів, участі в роботах наукових гуртків, на олімпіадах, в конкурсах наукових робіт тощо;
- активне моральне та матеріальне стимулювання молоді до наукової діяльності у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, присвоєння іменних стипендій, преміювання, відзначення грамотами, подяками, тощо.

Всебічне сприяння буде надаватися формуванню наукових шкіл, створенню відповідних умов для проведення дисертаційних досліджень, підвищенню рівня кваліфікації та авторитету наукових працівників Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

Пріоритетні напрямки досліджень Установи:

- розвиток хімічних знань в галузі реакційної здатності, кінетики і механізму радикально–ланцюгових реакцій з метою розробки наукових основ перспективних екологічно–безпечних технологічних процесів каталітичного радикально–ланцюгового окиснення вихідної та відновлювальної сировини до практично важливих продуктів;
- розвиток хімічних знань в галузі направлених процесів формування наноматеріалів та нових функціональних наносистем з метою розробки методів їх отримання для використання в нанокаталізі, опто–, мікроелектроніці, тощо;

- розвиток хімічних знань в галузі радикальної полімеризації в гетерогенних, зокрема, орґано–неорґанічних, системах з метою створення нових композиційних матеріалів для комбінованих систем перетворення енергії на основі наноструктурованих матеріалів;
- дослідження біотехнологічних процесів синтезу екологічно безпечних речовин та їх функціональних властивостей з метою розробки нових способів мікробіологічного синтезу екологічно чистих поверхнево–активних речовин для їх застосування в різних галузях народного господарства;
- розвиток знань в галузі екології з метою розробки нових способів комплексного екологічного моніторингу та методологій відновлення техногенно зміненого довкілля в районах вугле– та нафтовидобутку.

6. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Основними напрямками міжнародного співробітництва у сфері наукової діяльності у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України на перспективу будуть:

- ♦ проведення спільних наукових досліджень, технічних і технологічних розробок із провідними закордонними фахівцями;
- ♦ участь у міжнародних наукових програмах та конкурсах на здобуття грантів щодо цільового фінансування наукових досліджень;
- ♦ взаємний обмін науковою і науково–технічною інформацією, використання міжнародних інформаційних фондів та систем;
- ♦ налагодження прямих багатосторонніх зв'язків між науково–дослідними установами та вищими навчальними закладами в системі хімічної освіти і науки;
- ♦ провадження спільної видавничої діяльності та обмін науковою друкованою та іншою продукцією;
- ♦ поширення наукових зв'язків з асоціаціями та іншими об'єднаннями, науково–дослідними установами та вищими навчальними закладами.

7. ІНДИКАТОРИ УСПІШНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

Індикаторами розвитку науково–дослідної та інноваційної діяльності у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, що характеризують як розвиток науково–дослідницької роботи, так і форм освітньої діяльності, в рамках дії Концепції є:

- підвищення об'ємів замовлень на НДР від реального сектору економіки;
- підвищення індексу цитування публікацій співробітників Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України;

- підвищення числа робіт, що подаються на Державні та Міжнародні премії;
- зростання чисельності студентів, що проходять практику на базі Установи;
- зростання чисельності наукових та науково–педагогічних працівників у виконанні замовлених НДР та ініціативних наукових проектах Установи;
- підвищення числа отриманих грантів, патентів на винаходи, тощо;
- публікації науковців Установи у видавництвах наукових видань з високим рівнем імпакт–фактору;
- посилення зв’язку з бізнес–структурами, організація інтегрованих науково–організаційних центрів.

8. КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК ВІДДІЛЕННЯ ФХГК ІНФОВ ІМ. Л. М. ЛИТВИНЕНКА НАН УКРАЇНИ

Метою комерціалізації є:

- залучення коштів до Установи для розвитку матеріально–технічної бази та стимулювання працівників;
- підвищення професійного рівня, навичок, досвіду працівників Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України при розробці нових продуктів, технологій та техніки;
- можливість швидкої практичної апробації науково–технічних ідей та гіпотез.

Зважаючи на пріоритетні напрямки наукових досліджень, які проводяться в Установі, найбільш перспективними з точки зору комерціалізації є дослідження, які спрямовані на:

- створення нових композиційних матеріалів для комбінованих систем перетворення енергії, зокрема паливних елементів та сонячних теплових повітряних колекторів;
- розробку нових високоефективних каталітичних наносистем для отримання поліфункціональних хімічних сполук з викопної та відновлювальної сировини;
- розробку нових композитних матеріалів з покращеними каталітичними, магнітними, тепло– і електропровідними властивостями на основі наночастинок металів d–елементів;
- створення нових комплексних препаратів на основі біогенних поверхнево-активних речовин для захисту від корозії обладнання нафтогазової промисловості при видобуванні, транспортуванні та зберіганні нафти і газу;
- створення раціональних методів моніторингу та сучасних технологій відновлення техногенно забруднених регіонів для вирішення проблем нафтозабруднених територій та розробки оптимальної методології їх рекультивації.

9. ВЗАЄМОДІЯ З ОСВІТЯНСЬКОЮ ГАЛУЗЗЮ

Співпраця Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України з вищою школою охоплює широке коло питань, серед яких проведення спільних наукових досліджень, підготовка кадрів високої кваліфікації, написання спільними зусиллями монографій, словників, навчальної, енциклопедичної і довідкової літератури. Підготовка молодих кваліфікованих фахівців для потреб Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України здійснюється окремими кафедрами Львівського національного університету імені Івана Франка та Національного університету «Львівська політехніка». Впродовж останніх 5–ти років Установою укладено 5 договорів з вищими навчальними закладами про наукове співробітництво, проходження ознайомчої практики студентами Львівського національного університету імені Івана Франка, стажування науково–педагогічних працівників Національного університету «Львівська політехніка» в Установі, тощо. У співпраці з освітянами підготовані і опубліковані 1 навчально–методичний посібник, 2 монографії, один словник.

Спільно з освітянами проводиться значна робота з виявлення й підтримки обдарованих і талановитих дітей, переважним чином у рамках діяльності Національного центру «Мала академія наук України», яка виконує загальнодержавні функції з пошуку, підтримки та творчого розвитку обдарованих, здібних до наукової діяльності учнів. Відділенням ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. проводяться тематичні екскурсії та дні відкритих дверей для ознайомлення дітей і молоді з лабораторіями та відділами Установи. Науковці Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України беруть участь у спільних з Малою академією наук заходах (зокрема, виступають членами журі при оцінці науково–дослідних робіт, представлених на Всеукраїнський конкурс–захист науково–дослідницьких робіт учнів–членів МАН). Таким чином, на даному етапі співпраця з освітянами охоплює фактично весь освітянський процес: від школи до підготовки магістрів, аспірантів та наукових кадрів високої кваліфікації.

Водночас, інтеграція науки та освіти потребує подальшого поглиблення. Для побудови економіки і суспільства, що базуються на нових знаннях, необхідно готувати фахівців із підвищеним творчим потенціалом, що можливо лише із залученням до освітянського процесу сучасної науки. Інтеграційні процеси мають відбуватися з урахуванням вітчизняних традицій розвитку і науки, і освіти, маючи на меті встановлення на постійній основі ефективної взаємодії університетів та вузів із Відділенням ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України. Для цього необхідно розвивати як освітянську компоненту в Установі шляхом створення спільних з освітянами науково–навчальних структур і широ-

кого залучення до викладацької роботи провідних вчених Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, так і сучасні наукові дослідження у вищих навчальних закладах, у тому числі з використанням освітянами приладної бази Установи та шляхом виконання спільних наукових проектів. Актуальним завданням є створення умов для широкого залучення науковців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України до підготовки сучасних підручників і навчальних посібників для вищої та середньої школи, проведення на системних засадах експертизи підручників і навчальних програм на предмет відповідності сучасним науковим знанням. Необхідно подолати перепони, які останнім часом виникли, для залучення науковців до роботи в університетах за сумісництвом (зараз співробітники, які працюють в системі НАН України загалом, можуть викладати у вищих навчальних закладах лише на умовах погодинної оплати, яка за розміром не відповідає їх кваліфікації).

Завдання:

- розширення обсягів та підвищення ефективності наукової співпраці з вищими навчальними закладами;
- широке залучення науковців Установи до викладацької діяльності в освітянській галузі, підготовки сучасних підручників і посібників для вищих навчальних закладів та середніх загальноосвітніх шкіл, а також до експертизи на системних засадах підручників та навчальних програм;
- проведення систематичної роботи зі школярами, зокрема через Малу академію наук, а також з студентами вузів та університетів з метою виявлення обдарованих дітей і підготовки їх до майбутньої наукової діяльності.

Заходи:

1. Започаткувати партнерські програми спільних досліджень Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України з вищими навчальними закладами.
2. Активізувати участь науковців і фахівців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України у науково–педагогічному процесі у ВНЗ і участь науково–педагогічних працівників у дослідженнях, що проводяться Установою.

10. МАТЕРІАЛЬНО–ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Застарілість матеріально–технічної бази, передусім парку наукових приладів та обладнання, продовжує залишатися однією з причин, яка не сприяє науковцям Відділення

ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України домагатись наукових результатів світового рівня. За даними статистичних звітів більше 75 % наукового обладнання і приладів експлуатуються вже понад 20 років. На жаль, впродовж тривалого часу цільові капітальні видатки на придбання унікального імпортного наукового обладнання Національною академією наук України не передбачаються. Водночас, зважаючи на те, що частина приладів експлуатується у Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України вже майже понад 20 років і потребує поточного або капітального ремонту, Установа власними силами виконує програму із забезпечення організації науковими приладами, витратними матеріалами і хімічними реактивами та ремонту обладнання, що вийшло з ладу. Тому в галузі матеріально-технічного забезпечення нагальним на рівні НАН України є поновлення програм з модернізації парку наукового обладнання і приладів.

11. СПРИЙНЯТТЯ НАУКИ СУСПІЛЬСТВОМ, ПРЕСТИЖ НАУКОВОЇ ПРАЦІ

Престиж наукової праці значною мірою залежить від належної оцінки суспільством важливої ролі науки у житті держави, від того, наскільки знання і технології сприймаються в країні як джерело прогресу. Низький рівень використання реальним сектором економіки України сучасних наукових досягнень формує хибне уявлення суспільства щодо можливостей вітчизняної науки. Як свідчать дані соціологічних моніторингів, населення України у своїй більшості сумнівається в реальних перспективах її інноваційного розвитку найближчими роками і вважає професію вченого непрестижною. У зв'язку з цим нагальним є належне інформування громадськості як щодо досягнень, важливих результатів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності вчених Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, так і щодо проблемних питань наукового забезпечення розбудови української держави, її соціально-економічного та культурного розвитку. Висвітлення та популяризація найбільш вагомих результатів фундаментальних і прикладних досліджень Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, їх практичного використання в різних сферах суспільного життя здійснюється у декількох напрямках. Систематично здійснюється збір, аналіз та підготовка матеріалів для засобів масової інформації, які спрямовані на ознайомлення широкої громадськості з результатами досліджень учених. Організовано оперативне наповнення офіційної інтернет-сторінки Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України. Активну громадянську займають чимало провідних учених Установи, які ведуть просвітницьку діяльність, здійснюють формування наукового світогляду, спростовують псевдонаукові теорії. Водночас зв'язки між науковою спільнотою та суспільством потребують суттєвого поглиб-

лення, зокрема в напрямі активізації роботи з підвищення престижу науки і праці вчених, просвітницької діяльності, використання сучасних інформаційно–комунікативних технологій, тощо.

Завдання:

- пропаганда у широких колах суспільства, органах влади усіх рівнів наукових досягнень Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України та наукових знань, формування усвідомлення вирішального значення науки для суспільного прогресу та розвитку держави;
- формування атмосфери відкритості та демократизму в науковому співтоваристві, протидія поширенню псевдонаукових ідей;
- підвищення соціальної відповідальності вчених, розширення застосування у професійній діяльності норм Етичного кодексу вченого України.

Заходи:

1. Активізувати роботу, спрямовану на утвердження в громадській думці позитивного іміджу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, покращити інформування суспільства про діяльність вчених і наукові результати, підвищити якість сайту Установи.

2. Забезпечувати активну участь Установи у проведенні спеціалізованих галузевих виставок. Здійснювати широку рекламу розробок організації серед представників владних структур, бізнесу, освітянських закладів, ЗМІ і широкої громадськості.

12. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

Реалізація визначених у Концепції положень сприятиме формуванню оновленої системи наукового забезпечення Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, надасть можливість Установі стати однією із провідних наукових установ НАН України, що дозволить їй зайняти рівноправне місце серед кращих наукових установ України відповідного профілю.